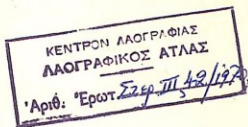

40

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

A!

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

17-21/1/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Καλλιθέα
(παλαιότερον ὄνομα: Φυλοκαϊδάρη) Ἐπαρχίας... Δωριδός,
Νομοῦ... Φυνιῶν
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Κωνσταντίνου
Γρίκου..... ἐπάγγελμα διδάσκων
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Καλλιθέα - Δωρίδος
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 5 μῶνα
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Εὐδύμιος Θ. Ζωικός

ἡλικία... 64..... γραμματικαὶ γνώσεις Α' Γυμνασίον
4/ταξίδιον..... τόπος καταγωγῆς Καλλιθέα
Δωρίδος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων; Ὀρεινὰ, Αἰ. ἀποφισθῆναι διὰ βοσκήν καὶ ὁ κέρως κόπαι πρὸ βοσκῆς
- Ἐπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα; Ἐνηλλάσσοντο. Ἐτεμελώς
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Εἰς φυσικὰ πρόσωπα. Δηλ. τὰς χωρικοὺς
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; Κατὰ βούλησιν. Πολλοὶς μετὰ θάνατόν τιν' ἀλφειὰ πρὸ τοῦ θανάτου. Σηαίνω μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ;

Ναί... Μετ' ἑνὶ γεωργίαν.

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Δὲν ὑπῆρχον τοιαῦτα.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)

Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα)

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται : ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θερίσματα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι : ἦσαν ἀνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον : ἡμερομισθίαν εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τύπου τοῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

Εἰς τὰς πόλεις καὶ ἐν ταῖς κλήμαις καὶ

ἐν τῇ πελοποννησίᾳ. Αἰ. γιὰ χεῖρ.

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται

Μετέβηκινον ἐποχικῶς ὡς ἐργάται.

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖδος μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Ἐλιπαίνοντο... μόνον διὰ τρωϊκῶν κόπρου.

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Ἀπεριόριστον. ἀπὸ 1930 καὶ χημικῶν ἀπὸ 1950 καὶ ἐντείνον.

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας;

ἀπὸ 1950 καὶ ἐντείνον.

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖται (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκευάζει τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίγνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Μ. ἐναν. σιδηροῦν ἄροτραν παλαιότερα,

τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποιεῖται εἰς ὅλα τὰ κτήματα.

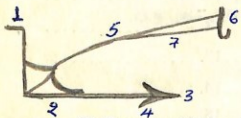
Τοῦτο κατασκευάζει ὁ γεωγ. ἢ σιδηροφράξ.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. χειρολαβή... 4. φτερά... 7. ἐλατήριον... 10.

2. ζυγιστὴν ἢ κοχλῆρα... 3. σταβλῆρι... 8.

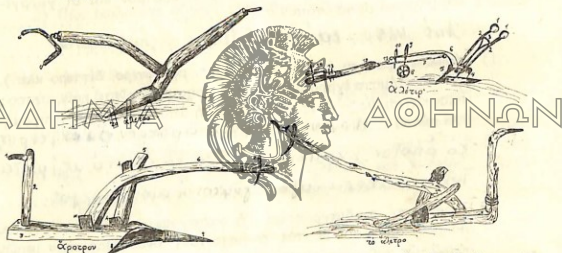
3. αὐγί... 6. περιστροφικόν... 9.

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... οὐδέποτε

3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... οὐδέποτε

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). *Ὁὐ δέ ποτε...*
 5) Μηχανή ἄλωσης... *Ἀπὸ 1966*.....
 στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ
 παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον
κατασκευαζομένη τοῦτου ἦτο ὁ ἴδιος ὁ
φωρτός......
 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν
 ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>χερσάβδα</i>6.	<i>ὄνι (φινί)</i>11.
2. <i>κουκούρα</i>7.	<i>κλειδί</i>12.
<i>σάβδα</i>8.	<i>σάβδα ἢ φόνυ</i>13.
<i>ρί</i>9.	<i>ζυγόν</i>14.
<i>σο</i>10.	<i>ζέβδα</i>15.

ὅν ἀποστέλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

τὸ ὕνι... ἦτο... μισὴ... μαρμαί... διὰ τῶν ἀροτρίασιν
ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων καὶ ἡμοισιν μετὰ
τῶν εἰμόνων.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; Καμπυλωτὴν..

6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου, ἐκ ξύλου.

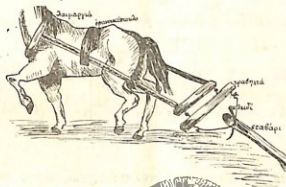
- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....

Σκεπάρνι, σκενοκέραρον, σφάλι, ξυλοφάϊς
ἀρίδα, πριόνι.....

ρινί ἢ ξυλοφάϊ (ἀρνάρι)

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. *Ἀποτελεῖται ἀπὸ τῶν παλάντζα, κεν. τοποθετεῖται ὀπίσθεν τῶν φέγων καὶ τὴν λαμαρρίαν, αἷται. κατατεῖται ἐπὶ τοῦ λαμοῦ καὶ τοῦ τραβιχτοῦ. τοῦ ἐνῶντι τὴν λαμαρρίαν καὶ τῶν παλάντζα...*

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.

Σήμερον ὁ ἄνδρας. Ἰσπανία. αἱ γυναῖκες.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

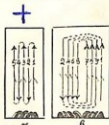
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.
Εἰς τὴν καὶ εἰς τὸ ξύλινον ἀροτρον μετὰ τὴν διαφοράν ὅτι λείπει ὁ φηγὴς.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία);
Μετὰ σχοινί, δεμένον εἰς τὰ κέρατα ἢ τὸν λαμόν τοῦ φέγων ἢ ἐπὶ τὸ καπίδριον τῶν φέγων.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (α).....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαυρίδας (δηλ. σπορές, ντάμιες, σιασιές, μεσφράδες κ.λ.π.) ;

Γίνεται εἰς σποράς ἢ λαυρίδας.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαυρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

Διὰ μιᾶς αὐλακῆς ἢ καθόλου.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιητῇ ἄροτρον ;

Εἰς τὰ βραχύνοντα δηλ. τὰ ρεβένια.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Ἀνεμάθεν ἐφένοντο παλαιοί.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *κατὰ προκείμεναι εἰς τὰ γένηματα (γενηκλιτικῆς, ἰδαγωγῆς).....*

γ) Ἀροτρίασεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

*Ἔναι τὴν ἀνοξίν και' ἐν τῷ θέρει
πολλὰ εἶναι δέρον. ἰσοτερεῶν ποτασίων.....*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

*Ἀπαντᾷ τὴν ἀνοξίν ὀργοντα διβόλισμα
γύρισμα καὶ τὴν φύτευσιν.....*

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Ἔναι ἕως.....

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν;.....

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;.....

*Μὲ τὸν ντουρβά τοῦ ἥλιον ἢ μὲ τὸν φουῖ
καὶ εἰς φυλάκην μὲ τὴν ποδιάν κεν.....*

β) Μὲ ποῖα γεωργικά ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον;

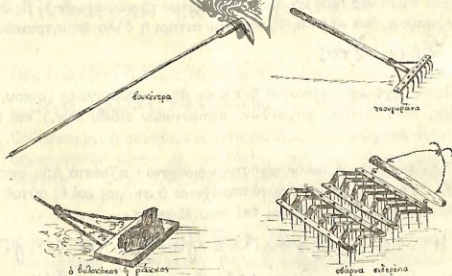
Τὸ ἐν ἄκρον εὖς βουκέντρου γέρει εὐθὺς καὶ αὐτὴν στήματα πάλιν καὶ εὖς αὐτὴν καὶ αὐτὴν ἴσως.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Δὲν γίνεται.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ σκαφή εὖς μερῶν τοῦ ἀγροῦ γίνεται διὰ εὖς τοῦ πλ. καὶ τοῦ καυκά.

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)
 Ὁ κομποὶ καὶ ἡ κοπά, ἡ εἰς ἰκνογράφῃαι

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν
 Ἡ εἰς τὴν καὶ τὰ κομποὶ καὶ ἡ εἰς τὴν
 κομποὶ καὶ ἡ κοπά, ἡ εἰς ἰκνογράφῃαι

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.
 Ἡ εἰς τὴν καὶ τὰ κομποὶ καὶ ἡ εἰς τὴν
 κομποὶ καὶ ἡ κοπά, ἡ εἰς ἰκνογράφῃαι

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.
 Ἡ εἰς τὴν καὶ τὰ κομποὶ καὶ ἡ εἰς τὴν
 κομποὶ καὶ ἡ κοπά, ἡ εἰς ἰκνογράφῃαι

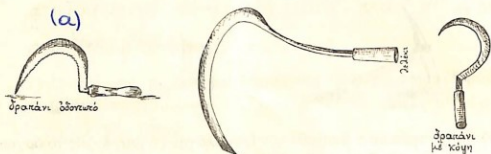
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 Μὲ δρεπανί, ὀδοντωτό ἢ ἐν τῷ ἰχνο-
 γραμμῇ. (α)

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

Εἶναι ἐν χερί, ἀκόμη ἐν ὀδοντωτόν, ἐν ὀρι-
 ον... εἶναι πανομοιότυπον ἐν τῷ ἰχνογραμ-
 μῇ. (α)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μὲ δρεπανον, εἰς τὰ βραχύνει καὶ μετὰ εἰς τὰ μὴ βραχύνει.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....
 ἦτο ὁμαλὴ τῆς κόσας καὶ ὀδοντωτὴ τοῦ δρεπανιοῦ
 ἢ ὁμαλὴ ἀπὸ τὸ ἀνωτέρω ἰχνογραμμῇ ἐν τῷ δρεπανί
 ἢ ἐν τῷ ἀνωτέρω (α)
 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....
 ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· ἐκ ξύλου
 ἢ ἐν τῷ ἰχνογραμμῇ καὶ ἐλέγετο "χέρι",

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.)

Ὁ ξιδηρουργὸς ἢ σίγκος.

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσέως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) Ἦτο καὶ εἶναι μόνον διὰ τὰ ρεβιθία, τὴν ρόβην καὶ φακὴν.....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. Εἰς ὕψος 10-25 ἐκατ. ...

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ;

Τὰ ἀποθέτουν οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Τὰ δράγματα τοποθετοῦνται πολλὰ ὁμοῦ ἕξ ἑκατ. δράγματα. Ἠνοκελοῦν ἐν χερόβολο. τῶν σταχυῶν τοῦ δράγματος αὐτὸ κεφαλαὶ εἶναι πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

Λέγονται χειράβολο.

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

Θερίζουν καὶ οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες,
ὅταν τὴν ἐχρυσίμοποιοντο ἐναρξεν αὐτὴ.
πρὸς τὰς γυναῖκες τοῦτον.

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι μετ' ἡμερομισθίου (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ἐξκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἄνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).

Μετ' ἡμερομισθίου ἀνερχόμενον εἰς 50.-
100 δραχμὰ μετὰ φαγητοῦ.

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

Οὐχι... οὐδὲν ἐχρυσίμοποιον.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Βεβαίως. Ναι. μὴ. εἶναι. Τρίτη.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Οχι. Δέν. τραγουδοῦσαν.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράφετε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. ~~Μαζεύουν τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θε-~~

ρισμοῦ. ἐκδημαῖε. ἀθήρισαν. τὸ ὅλον τοῦ κῶ-
μον. τὰ ψάβαν καὶ γέμει τοῦτο ἡγοστρά.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

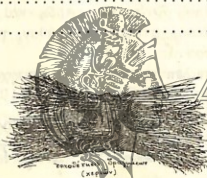
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ δεμάτιασμα ἐγένετο ἀμέσως μετὰ τὸν
θερισμὸν καὶ οἱ στάχυν (χειρόβολα) ἡγο-
στούντο σταυρωτά.

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χειρὶς, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ἐτοποθετοῦντο σταυρωτὰ τὸν σταχυν τοῦ
ἔδενε ὁ θειρενὺς καὶ ἔτοποθετοῦντο ἐπὶ τοῦ
ῥοδαφου καὶ ἔδένοντο μὲ εἰκαλιν.....
Οὐδὲν ἐργαλεῖον ἐχρησιμοποιεῖτο κατὰ
τὸ δέσιμον.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἔτοποθετοῦντο ;

Συνεκεντρώνοντο ἐπὶ ἓν μέρος τοῦ ἀγροῦ
ὅλα, ἕκαστα πρὸ μεταφορᾶν.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

... ὡς δέδοται ἐγένετο καλλιέργεια τῆς πα-
κάτου.....

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. **Ναί. κατὰ τὸ
φθινόπωρον ἐσπευρον καὶτα καὶ πρὸ τῆς πλῆρης
ωριμάνσεως ἐμόρητο διὰ κόβας καὶ ἀφῆνοντο
ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ πρὸς ξήρανσιν. Ἐν συνεχείᾳ ἐνευενήρω-
νον καὶ τα κατὰ ἔτη καὶ μετεφέροντο εἰς
ἀποθήκην πρὸς ἀνάγκην.**.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόα-
σαν κ.ά.). **Τὸν Μάϊον μῆνα πρὸς τῆς ωριμάνσεως δια
κόβας.**.....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Ταῦτα ἔδενοντο εἰς καθόνι
καὶ ἀνεμειάζοντο εἰς μνάλα.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

ἐν τῷ δεμονοσταδί μνησίον τοῦ ἀλωνιστοῦ

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; καλεῖται

θεμωνοσταδίον καὶ ἡ τοποθέτησις ἐξενε-
τα εἰς σωρόν.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν ἀλώνι ἐνθα
ἐγένετο ὁ ἀλωνισμός.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

Ἐξω τοῦ χωρίου εἰς ὑμνέμον μέση.

- 5) Τὸ ἁλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἔαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρησις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Συμῆδον εἰς μίαν οἰκογένειαν καὶ ἐναντίον εἰς πολλὰς. ἢ σειρά. ἐξοικειωτέον ἀπὸ τῶν ἀδελφότητων

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἁλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἀπὸ 10ης ἰουλίου. ἕως 1ης ἰουλίου

- 7) Εἶδη ἁλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνα (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνα (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδιάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Ὑπάρχοντες δύο εἶδη ἁλωνιῶν. Ἐκ χωματάλωνα καὶ ἐκ πέτρινου.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἁλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἁλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνα· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων). Ἐκ πέτρινου διὰ καθαρισμοῦ καὶ ἐπάλειψιν.

Ἐκ χωματάλωνα πάλιν τῶν εἰσελαθῶντος ἐπαλείγεται.

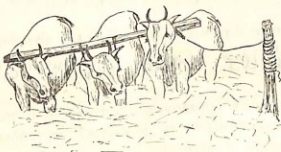
Ἐκ πέτρινου μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων.

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἁλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ... 10. 1.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἁλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἁλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἁλώ-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

τὰ δειμάτια ἐκποθετοῦντο κυκλικῶς γύρωθεν
τοῦ ἀλωνίστου. ὄρθια καὶ λυμένα.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

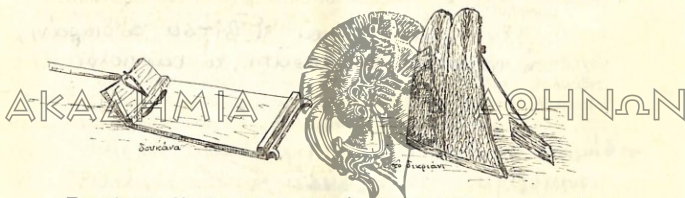
Πολλοὶ τοποθετοῦν πρὸς τοῦτο καθεῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νιου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἀκροῦ τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρονται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. ^{ἔδεξ-}

γοντο διὰ σφῆδρον κυκλικὸν ἀπὸ τῶν ἐκρίβαλο καὶ
διὰ ἐκονίωιν ὀλατὰ ζῶα ἀπὸ τῶν λαιμῶν καὶ
ἐξέροτο κυκλικῶς ἐναλλασσόμενα καὶ οὕτω ἔκκοτον
τοὺς σταχύν.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὴς περὶ τὸν
λαιμὸν ἑκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα) Ἐκαταμεινάνθη πο
 σὶ Φιλίης, αἵ τινες ἔκποδοι τοῦτο εἰσὶν λαμβάνειν τῶν φῶων.
 ἤκτοσ' ἐνὶ ἄρρῳ ἐδένετο· ἐν δίδεφθον μυαλινὸν τὸ
 ἐλοῖσιν ἔκποδοι γίγντο ἐν τῷ βζοίραλο.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρθᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνη,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἄλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουρκιά,
 ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Δὲν δηλοῦρεκεν τοιοῦτον ἄλωνιστικὸν
 μέσον.

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

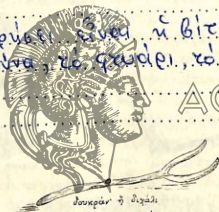
Ἀπὸ 9^π πρὶν ἡμέρᾳ μέχρι πέρατος

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινες τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δογκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Ἐν χρήσει εἶναι ἡ βίτσα, τὸ δικράνι, ἡ μηχανή, τὸ φασίρι, τὸ καρναλόν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

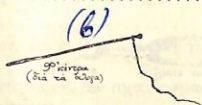
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπτους στάχυν ; Ναι

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μήκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα)

Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα. τὸ μήκος τοῦ ξύλου ἦτο περίπου 0,60 μ. καὶ τὸ δέντρο τὴν λαρίδα, ἦτο προσεδένετο εἰς ἕν ἄκρον αὐτοῦ ἦτο 1,20 μ. περίπου. Ἦτο ὁμοίᾳ μετὰ τὴν ἔν τῳ ἰχθυογραφηματί (β)

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἠλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

Ἐλέγετο τηγάδι.

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Ἐλέγοντο λειῶμα.

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνασταὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

Ἐπῆρχον εἰδικοὶ πρός τοῦτο οἱ λεγόμενοι βαλμάδες.

Ἐκλελεψεν τὸν τῶν ἀλώνιστον ἐνδοκυριζόμενος.

οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοὶ.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ναὶ διὰ μικρὰς ποσειδά, καὶ κοπάνισμα

διὰ χονδρὸν ξύλον.

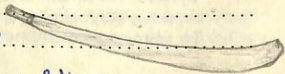
- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

Ἐλέγετο λιοράβδι.

Τὸ μῆκος του ἦτο περίπου

2μ. καὶ τὸ πᾶχος ἀνάλογον.

κατεσκευάζετο ἀπὸ σπυρίνου ξύλου.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ χίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.) *εἰς τὴν αὐλὴν ἐμπίθοντο....*
ἔχεντο χρῆσις κοπάνου ἐν ταῖς ρεβιθίαις, φακῇ, ρόβῳ.

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμπύλο διὰ τὸ κοπάνημα
μικρῶν ἀπὸ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ὁμοιότη ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ;

*ἔφεντο ὅτι ὅταν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἀναλόγῳ τῶν παρόντων ἔλεγετο
αὐτοῦ μήνημα*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) **Ἐὰ κοπάνισμα ἐγένετο ἐπὶ λίθων πρὸ διανακριμένων τοῦ καρποῦ ἐκ τῶν σταχέων ἡ δὲ σπέρματα ἦσαν ἀνδρόροι μετὰ ἐρραβόμηνον ἴσχυρος.**

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ; Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ἦν, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια. Μοῦσι οἱ διερχόμενοι ἔλεγον ἑκάλοι μακρυμέτια, ἀλλὰ ἀλλή. βαθεῖα.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνετο χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

Τὸ 1966 μετὰ τὸ διανακριθῆναι.

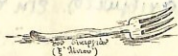
β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ πρῶτον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Ἐλέγοντο λειῶμα καὶ ἐσωρεῖτο διὰ τοῦ δικριανίου ἐκ τοῦ σχήματος ἐπίμκηες καὶ κατὰ δύναμιν πρὸ ἀλωτῆς.

τοῦ δικριγίου (δικριάνιον)

τοῦ δικριγίου (δικριάνιον)

τοῦ δικριγίου (δικριάνιον)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμκηες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.

ἔχει ἐκλήμα ἐνέμισμα. Καρφώνεται ἐνὰ διωρ-
ν. ἢ. καρπολόι.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.

Μὲ τὸ διωρν. ἢ τὸ φτυάρι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ὅλοι τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἷς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Ἐλέφαντα χοντρίδια. Ἀποχωρίζομαι δὲ διὰ
τοῦ κοπανίσματος ἐπὶ τοῦ ἀλάντου.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

Δεν φίνεται· δεν τρεφον τοισυρον.

- 6) Ἐφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Διὰ τῆς κοσκίνας.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκή-

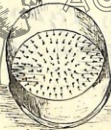
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

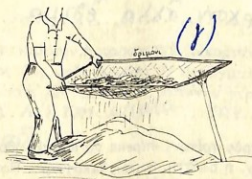
(α)

κόσκινα παλιό δερμάτινο

κόδρος ἢ ἀρυλόγοι

νων μὲ ὁπὰς διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Ἐχωρίζοντο μνῆρας μὲ κὺν κοσκίνα καὶ...
ἐν ὀλίγῃ ποσότητι διὰ τοῦ μωμίνου...
Τὸ κοσκίνον ὅμοιον μὲ τὸ εἰκονιζόμενον (α)
καὶ ἡ μωμίνη ὁμοία ἐν εἰκονιζομένη (β).

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; Συμβαίνει ἢ οὐκ ;

Διὰ τοῦ φτυαρίου καὶ χαράσσεται ἐν ὀλίγῃ ποσότητι διὰ τοῦ μωμίνου ὁμοίον μὲ τὸ εἰκονιζόμενον (α)
καὶ ἡ μωμίνη ὁμοία ἐν εἰκονιζομένη (β).

- 8) Ἀλλὰ ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

Δὲν ὀφείλουν ἄλλα ἔδωκα.

- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἱπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἱχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας),.....

Ὁ βαλμῶς ἐλάμβανε τὰ σκαλισμένα τὸν ἑμπερι-
κότω δακτύλῳ κοινῶς νενεμῆ ἢ τοῦ καδουλιῶδ' ὁμοίον
μετ' ἐν εἰμονι γόμῳ (β) κωρυμμάτω. ἡρίων δὲ σκαλῶν
λεγομένων καὶ γορζοκίς).

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλφινιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μετρά των δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἱχνογράφημα τῇ φωτο-
γραφίᾳ αὐτῶν) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, τὸ παπα-
διάτικο, τὸ ἀλφινιάτικο.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνθηεῖας) εἰς τὰ σημεῖα τῶν γεωργῶν τοῦ
ἀμπαρίου

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ἐν τὸν ἀχυρῶνα.....

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Δὲν γίνεται οὐδεμία διαλογὴ.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

οὐχι.....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται. πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρας 23 'Ιουνίου (Κληδόνου), 'Αποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Δὲν ὑπάρχει τοιοῦτον ἔθιμον.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

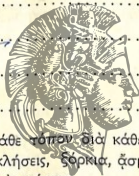
2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν' παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ;

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ᾠσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

2) Πηδῆματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

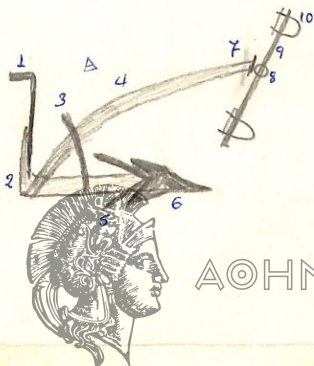

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

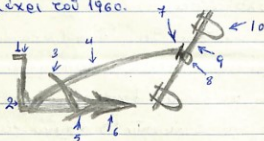
ΑΘΗΝΩΝ

Τ'. 6). 1)

Κατὰ πρῶτον φεράμε τὴ χαμαρρὴ εἰς τὰ βῶα. Δένομε
τὸν θυγῆν καίωθεν τοῦ στείθους κῆν βῶων μὲ εἰς θυγάτρεις, τοπο-
θετοῦμε τὸ ἄροτρον εἰς τὴν θέσιν του καὶ κοποθετοῦμε τὴν παλίνδα
ἐπὶ τοῦ ἄροτρον, τοποθετοῦμε καὶ τραβιχτοὶ συνδέονταί με εἰς
χαμαρρὴς καὶ ἐπὶ τὸ ἄροτρον. Δενομεν τὸ καπίστρι τοῦ βῶων
ἐπὶ τὴν χειρολάβαν. Ἐπὶ οὖν δένομεν τὰ δύο βῶα, ἐσωτερικῶς,
ἀπὸ τὴν χαμαρρὴς, με ἓνα σκοινί διὰ νὰ μὴν ἀπομακρύνονται.

Τὰ χρησιμοποιούμενα γεωργικά μηχανήματα καὶ ἐργαλεία ἔχουν τὰ ἑξῆς: τὸ ἄροτρον, - εἰδηρὸν ἢ ξύλινον καὶ τὰ πρὶν ἐν κατὰ αὐτὴν ταύτων ἀπαιτούμενα ἐργαλεία, τὰ εὐαφεικῆ ἐργαλεία κ.λ.π.

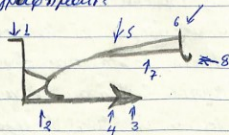
1. Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Τοῦτο ἔτο ἐν χρόνῳ μέχρι τοῦ 1930 καὶ εἰς λίαν ἀριθμομένην κλίμακα μέχρι τοῦ 1960.

Τοῦτο κατασκευάζεται ἀπὸ τῶν ἰσίων γεωργῶν, καὶ βοηθεῖα τῶν ἀπαιτούμενων ἐργαλείων, ἵτοι: Σκερπᾶνι, ξινοκυβήτορα, ἐκίλα, ξυλοφάι, ἀρίδα καὶ πριόνι. Τὸ ἐνί, μίς, κορφή δι' ὅλας τὰς ἀποξιώσεις, εὐαφεικῆ καὶ ἀπὸ τοῦ ρόλου ἢ εὐθυγράμμου ἢ καὶ ὁμοίον μέγιστον ἐκτελέσει.

Ἡ ἀνομοιομορφία εὐάσιον μέρος εἶναι ἡ ἑξῆς: 1. χειρολάβρα. 2. κονιοῦρα. 3. ξυλοφάι. 4. ξυλοφάι. 5. ξυλοφάι. 6. ξυλοφάι (ἐκίλα). 7. ξυλοφάι. 8. ξυλοφάι. 9. ξυλοφάι. 10. ξυλοφάι.

2. Τὸ εἰδηρὸν ἄροτρον κατασκευάζεται ἀπὸ τοῦ εὐθυγράμμου καὶ εἶναι ὡς τὸ ἐν τῇ κατωτέρᾳ ἔκδοσει.

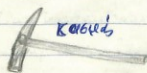

Ἡ ἀνομοιομορφία εὐάσιον μέρος εἶναι ἡ ἑξῆς:

1. χειρολάβρα. 2. κονιοῦρα ἢ εὐαφεικῆ. 3. ξυλοφάι. 4. ξυλοφάι (ἐκίλα). 5. ξυλοφάι. 6. ξυλοφάι. 7-8. εὐαφεικῆ ξυλοφάι.

3. Βοηθητικά ἐργαλεία καὶ τὰ ἐν ἀποξιώσει.

Καὶ τὰ ἑξῆς καὶ ὁ παλαιὸς καὶ ἡ ἐκείνη ὁμοία μετὰ κατωτέρω.

✓

7

AKADHMIA

Μετά τήν ἀρίστων τῶν μαθητῶν, ἦσαν ῥῖνται πρὸς τὸ μέγεθος
τῶν αὐτῶν, ῥῖνται ὁ περιεργός. οἱ περιεργοὶ ἔρχονται ἐν τῷ πνεύματι (ἐγγὺς) καὶ
ἀρχίζουσιν καὶ περιεργὸν καὶ ἐννοεῖν ἐλπίαν. Μόλις μόλις καὶ ἀρμασίαι
~~αὐτοῦ~~ τότε δύνανται τῶν ἐσθίων καὶ ἐν τῷ ἰσχυρισμῷ τὸ πνεῦμα. Ὁ πνεῦμος
τοποθετοῦμεν μετὰ τῶν μαθητῶν ἐστειρωτά, ἀποτελοῦν ἕνα διὰ τὸ, τὸ ὅποιον
δύνανται μετὰ ἐλπίαν καὶ ἐν τῷ πνεύματι ἀποτελοῦν ἕνα ὅλον.
Ἐν συνεχείᾳ ταῦτα τοποθετοῦμεν μετὰ τῶν μαθητῶν καὶ ἐν τῷ πνεύματι δὲ ἐν περι-
γίᾳ μεταφορῶν ἐν τῷ πνεύματι. Ἡ μεταφορὰ ῥῖνται δὲ ἐν τῷ πνεύματι.

νουν καὶ δι' ἡμῶν. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ οἱ γυναῖκες.
ἔχοντες τὰς αὐτὰς ἀνάγκες ἔβαντο ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης, ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως
ἐκ τῆς αὐτῆς καὶ τῆς αὐτῆς ἀποδοῦναι. Πάντες τῶν Ἰουδαίων ἐκείνων καὶ μεθυσ-
τῆναι, οἱ ὅσοι, ἔβαντο ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης, ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως καὶ τῆς αὐτῆς.

0 AIONISMOS.

Μέχρι το 1966 ελάμβαναν την ευνομήσιν δι' ἡντων ὁ ἄρχιεπίσκοπος. Ἀπὸ τοῦ 1966 καὶ ἔκτετα γίνονται διατάξεις περὶ τῆς.

[illegible]

Ἐν συνεκίᾳ, καὶ ἔχον ῥ' ἔνε τὸ πειῶμαι, σταυρωθεὶς με' τὸ θυράνι
ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως τῆς οἰκουμένης, καὶ τῶν ἀγγέλων τοῦτο. Ἐν συνεκίᾳ συμεκρούμεθα
ὁ ὡρῶν ἐμμήνην ῥ' ἔνε τὸν σπ' ἄνθρωπον, ἔχοντα ποταμόν ἀνατολὴν καὶ
δυτικὴν καὶ ἰσοποθετεῖτο διὰ αὐτοῦ ἕνα θυράνι ἢ γέφυρα.

Η επομένη ἔβρασιον ἦτο ἡ τοῦ πικνίσματος. Ὑλκινιζον τὰ θωάσματα πρὸ τοῦτο μέγα ἐν σιμομενείᾳ μετὰ τοῦ θανάτου. Ἐφ' οὗ ἐκωρίζετο ἡ παρεούσης τῶν ἀκέρων, ἐν συνεκείᾳ μετὰ τοῦ στεναυροῦ ἐκωρίζετο καὶ ἡ ἐνόλαιπος. Ἡ δὲ αὖ ἐν τῷ μαρτῶν ἔμμενον καὶ λεγόμενα χονταῖλα - θαλάσσης μετὰ σπέννης, ἵση δυνάμει ἐκωρίζον ἀπὸ τῶν μαρτῶν ἀλλὰ ἐν μεσομείας. Ἐν συνεκείᾳ δ' αὖ μαρτῶν μετεβέβητο ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὅπου ἐκποδομένη ἐν τῷ ἀμφατρῷ.

Παλαιότερον εβίδετο ἐν τῷ αἵματι τὸ διναιέμα τοῦ ἀρρογίαντος
καὶ τῆρας καὶ τὸν λαχρὶ, ἐάν ὑμῶνεν ἐοσὸς.

Τὰ ἄχυρα μετεφέροντο καὶ ἐποθετοῦντο εἰς τὸν ἀχυρῶνα.

ΣΠΟΡΑ καὶ ΣΥΓΚΟΜΙΔΗ λαγῶν διαμετρησῶν (ζυγῶν, ρόβων)

Ταῦτα ἐσημείοντο τὸ ἐπὶ τὸν ἄχυρον καὶ ἔπαιον, μέχρι τοῦ θύριμου, οὐδὲν ἔφρονον δὲ αὐτὰ αἱ γυναῖκες. Ὅταν ἐξηραίνοντο, ἐναικτεροῦντο εἰς εἶνα μέρος τοῦ ἄχρου. Ὁ θύριμος ἐγένετο διὰ τὴν ἀχρῶνα. Ἡ δὲ εἶνα μετεφέροντο εἰς τὸ ἐπὶ. Ἐν ἥτῳ μικρὰ ἢ ποσὸς, ἢ ἐν ἥτῳ μεγάλης εἰς τὸ ἐπὶ, ὅσον μὲν πορτὸς ἐγένετο τὸ κοπάνημα καὶ ὁ λακκισμὸς τοῦ πορτοῦ. Κατ' ἡν ἐγένετο τὸ γένημα μετὰ γυνάρι ἢ μετὰ βουνό, ἐν ἥτῳ μικρὰ ἢ ποσὸς.

ΣΥΓΚΟΜΙΔΗ ΖΑΝΘΝ.

Ὅταν, ὡς καὶ πρὸς ὅσον ἐπαρῖντα, ἡνδρῶν, τότε μετὰ τὴν εἶνα ἔπαιον αὐτὰ καὶ τὰ ἄχρῶνα εἰς τὸν ἄχρον ἐπαρῖντα διὰ τὸ ἐξηραίνοντο.

Ὅταν ἐξηραίνοντο, καὶ ἐναικτεροῦντο καὶ τὰ ἐποθετοῦντο μετὰ εἰς τοὺς ἀχρῶνας καὶ τὰ ἔδεναν εἰς μετὰ. Ἡ συνεκτεροῦ μετὰ τὰ ταῦτα εἰς τὸν ἀχυρῶνα. —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΗ.

ΑΘΗΝΩΝ

Εἰς τὸ ἐξηραίνοντο πρὸς ὅσον ἐπαρῖντα ἔπαιον αὐτὰ μετὰ εἰς τὸν ἀχυρῶνα.

Τόπος συλλογῆς: ΚΑΛΛΙΘΕΙΑ - Φωκίας. (Ξηλοβαλίδαιρα).

Ὀνοματεπώνυμον ἀφροφωκίτου: ΖΩΪΟΥΣ Θ. Ζωΐου.

Χαίρια: 64 ἐπὶ. Γραφ. γυνῶν: Α'. τετρατάσιον Περνασίον

Ὀνοματεπώνυμον ἀφροφωκίτου: Γυνῶν Κωνστίνος χαρ., διδασκαλῶν. Ἡ συλλογή ἐγένετο ἀπὸ 17-21 Ἰαννουαρίου 1980. —

ΛΑΣΙΑΒΙΟΝ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ
ΕΠΙΘ/ΣΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΕΩΣ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ

Ἰ.ριθ.Πρωτ. 500

Ἐν Ἀμφίσει τῇ 25.2.1970...

Πρὸς
τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἀστυνομίαν
Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας
Ἀντιπροσώπου 14
Α.Θ.Η.Ν. - Σ. (126)

Θέμα: Ἀποστολὴ Ἑρωτηματολογίου.

Ὡς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ'ἀρ.θ.55584/28-5-69 Δ/γῆς τοῦ
Ἰπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ κατ'ἐκτέλεσιν τοῦ ἀπὸ 10-11-1969
ὑμετέρου ἐγγράφου, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ ἀποστείλωμεν ὑμῖν συν-
τημένως "ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ διὰ Γεωργικῆς Ἀργαλειῆς καὶ κατ'ἔθιμον
πυρᾶς", δεδωγώς συμπληρωμένον ὑπὸ τοῦ Διδ/λου. Γαλ.α. .
Κων/τινον. . . τοῦ 1/θεοῦ δημοτικοῦ Σχολείου. Καλλι-
θέας. . . διὰ τὸ χωρίον. καὶ καὶ ἀποδοτέον νὰ παρατη-
ρῶμεν διὰ τὰ περὶ τῆς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

